

AQUELLA FOTOGRAFIA AMATEUR DE LLEIDA

Toni PRIM

La primera vegada que vaig entrar en un laboratori fotogràfic d'afecionat va ser l'any 1973, quan per pura afecció ens reuníem amb el Ramon Calderó els dissabtes a la tarda, tot submergint-nos en un fantàstic món de llums vermelles, diafragmes, reveladors, objectius i fabuloses imatges en blanc i negre.

L'experiència era apassionant i no teníem altres mestres que les nostres ganes d'aprendre i l'esperit de descobrir. Teníem disset anys.

Recordo que, ràpidament, vaig entrar en contacte amb la Societat Fotogràfica de Lleida, entitat que agrupava la fotografia amateur lleidatana i que van fundar persones relacionades amb l'entorn del Ton Sirera. Allí vaig tenir l'oportunitat d'ampliar aquells incipients coneixements, gràcies a fotògrafs de la categoria del Manel Rey, l'Antoni Santacana i el Gonzalo Vinagre.

Recordo també que l'entorn professional, en general, no veia amb massa bons ulls aquell "boom" de la fotografia amateur ja que, sovint, molts de nosaltres aportàvem més creativitat que no pas els esquemes tradicionals dels fotògrafs de sempre. I això el públic ho començava a notar. I per això el Sindicato Vertical va fer el que va poder per impedir l'accés de molts de nosaltres a la professió.

Curiosament va coincidir la mort de Franco amb el període de més esplendor de la fotografia amateur a Lleida. La Societat Fotogràfica era el pas obligat, els dimarts a la tarda, de tothom que tenia alguna cosa a dir en el panorama fotogràfic lleidatà. De fet era l'única oportunitat que ens oferia el pobre panorama cultural

de la ciutat. Aquella era la nostra escola i aquell era l'únic canal de difusió de la nostra obra.

D'aquell període data el Concurs Fotogràfic Itirida que reunia cada any el bo i millor del panorama fotogràfic estatal. Era una magnífica oportunitat de contrastar la nostra fotografia a la vora de la dels grans monstres d'aquell moment: Joan Fontcuberta, Miguel Oriola, Alberto Schommer, Ribas Prous... El nostre concurs era cita obligada i la Societat va adquirir un gran prestigi.

Malgrat tot, el concursisme ens va portar, creativament, a un carrer sense sortida. Els autors que més concursos guanyaven acabaven fent de jurat dels altres concursos i, a causa d'aquest cercle viciós, a tot l'Estat espanyol es produí un moviment d'avantguarda que buscava, entrats ja els anys vuitanta, nous canals de difusió i, també, nous mitjans d'accés a l'aprenentatge, ja que l'associacionisme acabaria desapareixent pel seu propi procés involutiu.

Abans, però, cal remarcar, en justícia, el fet de que la SFL fou una de les associacions pioneres en la promoció de la fotografia per mitjans no concursístics. Així, fou la primera entitat de tot l'Estat a transformar el seu tradicional concurs en una mostra lliure: la Fotomostra. I per aquest motiu encara avui es recorda el nom de Lleida per tot arreu.

Avui en dia la fotografia ha entrat en un procés de normalització, jo diria que tímidament, però de manera irreversible. Per accedir als coneixements bàsics disposem de centres d'ensenyament privats encara que no hem aconseguit una incorporació d'aquesta matèria als

plans d'estudis oficials. A poc a poc però, sembla que la fotografia està entrant ja en la Universitat, fita impensable en els temps que nosaltres ens hi vam iniciar.

Pel que fa a l'accés al món professional, aquest està totalment lliberalitzat, factor que està permetent una entrada de joves professionals que han incrementat la competència i, en conseqüència, el nivell mitjà de qualitat.

Amb tot, hi ha encara un aspecte que, per a mi, ha estat transcendental a l'hora de valorar aquesta normalització a què feia referència: La fotografia, avui en dia, està considerada, en tots els països civilitzats, com

una expressió artística equiparable a qualsevol altra. Encara diria més: quan parlem d'art podem referir-nos indistintament a qualsevol manifestació estètica, pràcticament sense barreres. L'art s'ha convertit en una expressió multidisciplinària i, curiosament, cada dia són més nombrosos els artistes que, sense autodenominar-se fotògrafs, empren la fotografia com un suport o com una eina més del conjunt de la seva obra. Si a aquest factor li sumem l'entrada massiva de la fotografia als museus produïda recentment, haurem de començar a pensar que quelcom ha començat a canviar, encara que el MOMA de Nova York ja fa més de vint anys que té dedicada una planta sencera a la fotografia...

